

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 956/2022
18.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Биљане Синановић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Слободана Стевовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К-119/20 од 04.03.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-286/22 од 08.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.10.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Слободана Стевовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К-119/20 од 04.03.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-286/22 од 08.06.2022. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги К-119/20 од 04.03.2022. године у став I окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 1 године и 7 месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 21.05.2020. године до 19.06.2020. године и од 04.08.2020. године до 02.10.2020. године. Према окривљеном је изречена и мера безбедности одузимања предмета и одлучено о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у I ставу изреке пресуде. Ставом II изреке првостепене пресуде према окривљеном је на основу члана 422. став 1. тачка 1) ЗКП одбијена оптужба да је извршио кривично дело ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру и у односу на ово кривично дело одлучено је да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-286/22 од 08.06.2022. године одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Пожеги и браниоца

окривљеног АА и пресуда Основног суда у Пожеги К-119/20 од 04.03.2022. године, у ставу I потврђена. Првостепена пресуда у ставу II изреке остала је неизмењена.

Против наведених правноснажних пресуда, у осуђујућем делу (што произлази из образложења) , захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Слободан Стевовић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или исте преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (чл. 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводећи да се побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати. Као незаконит доказ, бранилац означава записник о претресању стана и других просторија, који је по ставу одбране супротан одредбама члана 156. став 1, 2, 4. и 7. и члана 157. став 4. ЗКП, јер је претресање обављено иза затворених врата и то искључиво у соби окривљеног, у којој су били присутни само полицијски службеници, који су вршили претресање, док се држалац стана налазио у дневној соби, а сведоци на тераси, те фактички нису ни имали могућност да присуствују претресању и да прате његов ток, нити су након извршеног претресања уопште били обавештени да је том приликом пронађена опојна дрога. Даље се наводи да држалац стана пре почетка претресања није позван да добровољно преда предмете који се траже, да није поучен да има право да узме адвоката који може присуствовати претресању, да није могао да присуствује претресању, нити да потпише записник о претресању с обзиром на његово здравствено стање. На описани начин, по ставу одбране, наведени записник није могао бити коришћен као доказ у кривичном поступку. С тим у вези, бранилац налази да су и други писани докази који проистичу из „незаконите“ доказне радње претресања стана и других просторија и то: потврда о привремено одузетим предметима, кримтехничка документација са извештајем о прегледу лица места, службена белешка ПС Пожега, записник о вештачењу, такође, незаконити докази.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује као неосноване, обзиром да записник о претресању стана и других просторија ДП ПУ Ужице, СП Пожега од 21.05.2020. године, ни сам по себи, а ни према начину прибављања није у супротности са одредбама Законика о кривичном поступку.

Из записника о претресању стана и других просторија ПУ Ужице – ПС Пожега број 14/20 од 21.05.2020. године, произлази да је у временском периоду од 11,40 до 12,00 часова, извршено претресање стана и других просторија власника ББ, у ..., улица ... број .. и то на основу наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Ужицу КПП ПОВ 210/20 од 21.05.2020. године. Пре предузимања претресања, наведена наредба је у смислу члана 156. став 1. ЗКП предата ББ, што је констатовано у записнику, уз позив да добровољно преда лица, односно предмете који се траже, при чему је поучен да има право да узме адвоката, односно браниоца који може присуствовати претресању, а чије присуство исти није захтевао, што је у записнику констатовано. Претресање стана обављено је у присуству два пунолетна грађанина у својству сведока и то: ВВ и ГГ, који су према констатацији на записнику, поучени о њиховој улози током спровођења претресања и исти су, уз овлашћена службена лица ПС Пожега и ББ, потписали записник, на ком нису констатоване било какве примедбе. Записник је без примедби потписао и власник, односно држалац стана ББ.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд налази да је претресање стана и других просторија, у конкретном случају у свему извршено у складу са одредбама члана 155, 156. и 157. ЗКП, којима су прописане претпоставке и поступак спровођења ове доказне радње. Стога је, по оцени овог суда, записник о претресању стана и других просторија ПУ Ужице, ПС Пожега бр. 14/20 од 21.05.2020. године законит доказ на коме се пресуда, у смислу одредаба Законика о кривичном поступку може заснивати, па су супротни наводи захтева оцењени као неосновани.

Имајући у виду да записник о претресању стана и других просторија ПУ Ужице, ПС Пожега бр. 14/20 од 21.05.2020. године не представља незаконит доказ на коме се пресуда не може заснивати, то ни доказни проистекли из истог не представљају незаконите доказе.

Поред изнетог, образлажући повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног као незаконит доказ означава и доказну радњу „узимање узорка биолошког порекла“, а која радња је предузета супротно одредбама члана 141. став 1. и 4. ЗКП, обзиром да је наведену радњу предузео полицијски службеник ДД, а не здравствени радник.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд такође оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је Виши јавни тужилац у Ужицу, на основу члана 142. став 1. донео наредбу од 21.05.2020. године за узимање биолошких трагова од окривљеног ради утврђивања ДНК профила и то узимањем букалног бриса, без његовог пристанка. Наведена наредба је донета у циљу обављања форензичко-генетичке анализе наведеног узорка. Такође, из списка предмета, произлази да је по наредби поступао полицијски службеник ДД, који обавља послове форензичког техничара, те да је то лице обучено и стручно за узимање букалног бриса.

Одредбом члана 140. ЗКП прописано је у ставу 1. да у циљу утврђивања чињенице у поступку од осумњиченог се могу и без пристанка узети отисци папиларних линија и делова тела, букални брис и лични подаци, саставити лични опис и направити фотографије (форензичка регистрација осумњиченог). Одредбом става 4.

члана 140. ЗКП прописано је да наведену радњу по наредби јавног тужиоца или суда предузима стручно лице.

Без обзира на чињеницу што је одредба члана 140. ЗКП насловљена као „узимање биометријских узорака“, њен домаћај је нешто шири, јер обухвата и узорке који се не користе само приликом биометријске идентификације лица. У питању је форензичка регистрација лица, која подразумева поред осталог и узимање букалног бриса, који је у конкретном случају, коришћен као неспоран биометријски узорак у даљој анализи. Даљу анализу обавио је ДНК центар за генетику, којом приликом је наведени букални брис овде окривљеног АА, коришћен, као неспорни узорак.

Имајући у виду напред наведено, у конкретном случају, полицијски службеник ДД, који обавља послове форензичког техничара је стручно лице (лице које у овој области располаже знањем које превазилази лаичко знање и просечно искуство), које је оспособљено и овлашћено за узимање биометријских узорака, у смислу одредбе члана 140. став 4. ЗКП, а који су потом коришћени за форензичко-генетичку анализу (члан 142 став 1. ЗКП), те су супротни наводи захтева, којима се указује да је узимање букалног бриса требало да предузме медицински радник, од стране овог суда, оцењени као неосновани.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Бранилац окривљеног, у преосталом делу захтева указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП и износи сопствену оцену исказа саслушаних сведока, оспоравајући при томе чињенице везане за сам начин извођења доказне радње претресања стана и других просторија, узимања букалног бриса, потписивања записника о претресању стана и других просторија, као и количине опојне дроге пронађене критичном приликом.

Поред изнетог, бранилац окривљеног нумерише и образлаже и повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП.

Међутим, повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, као и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости, окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због чега је Врховни касациони суд у напред наведеном делу захтев за заштиту законитости оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца АА - адвоката Слободана Стевовића, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1 ЗКП, захтев одбио као неоснован, док је у преосталом делу захтев за заштиту законитости, на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Ирина Ристи, с.р.**

**Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**